

Venetiae (Venise)

Les folios

En passant la souris sur une vignette, le titre de l'image apparaît.

8 Fichier(s)

Les relations du document

Ce document n'a pas de relation indiquée avec un autre document du projet.□

Présentation

Mentions légalesFiche : Laurent Capron (Centre Jean Pépin, UMR8230, CNRS-ENS-PSL) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)

Contributeur(s)

- Capron, Laurent (édition scientifique)
- Cucciniello, Maria Laura (édition numérique)

Notice créée par [Laurent Capron](#) Notice créée le 15/05/2023 Dernière modification le 17/05/2023

Traiecti in bibliotheca academiae exstant:

- (176) Trai. 34. ch. 4°. S. XVI. Ptol. transcriptus est e cod. (85. 86), Bodl. misc. 86 aut 87, qui fuerunt Savili et a Wallisio signantur A et B. collatus hic est cum cod. (80) Baroc. 41 et cod. collegii Mariae per Langbainium. fuit Seldeni. Omont, *Cat. des mscr. des Pays-Bas* (Lips. 1887) p. 21.
- (177) Trai. 35. ch. 4°. S. XVII. Ptol. transcriptus ex illo 34. fuit Meibomi. Omont p. 22.
- (178) Trai. 47. ch. 4°. S. XVII. Heronis pneumatica a Fed. Commandino Urbinate in lat. conversa 1575. Om. 25.
- (179) Upsaliensis 47 (in bibl. academiae) ch. fol. S. XVI vel XVII. Proclus in Alcibiadem, Theonis expositio. ex hoc edidit Linder Upsaliae 1854 Pselli opuscula quattuor. 1. animae generationem *Τὸ μὲν λεγόμενον* (= Vinc. *Notices* XVI, 2. 316 et Migne patrologia Gr. XXII 522). 2. *Ἐκ μέρους ἡρώτημας* (= Migne ib. 1103). 3. *Ἐρῶς τῆς πλατωνικῆς* (= Mi. 1105). 4. *Τί ποτέ ἐστὶ λείμμα* (= Mi. 1109).¹

Venetiae in bibliotheca S. Marci servantur:

- (180) Ven. Marc. 248. membr. fol. S. XV. Plut. de virtute et vitio, al. et de mus. Zanetti Cat. (1740) p. 123. Amsel-St. 154.
- (181) V. Marc. 307. membr. 4°. S. cc. XI. Theo exp. ar. et mus. — Z. 144. (Hiller sign. A.)
- (182) V. Marc. 318. ch. fol. min. S. cc. XIV. Nicom. ar., al., Ptol. cum Porph., Bry., Nic. I, Bacch., hymni Z. 147.
- (183) V. Marc. 321. ch. fol. S. cc. XIV. Bry., Ptol., Porph. in I 1—4. Z. 147.
- v. Ven. Marc. 322. membr. fol. mag. S. XV. insunt AQ.,
- (184) Bry., Plut., Ps.-Eucl., Eucl., Arx., Al., Gaud., Nic. I et II,

¹ His adde: (5—7) praecepta ea quae Vincent edidit e cod. (106) Par. 2448, et (8) *Ἐπὶ τῶν πῶς ἐστὶ διὰ πέντε ἡμιόλιον* et (9) epistulam *Ἡ ἀληθὴς μουσική*, quae una cum doctrina de accentibus Ruelle imprimenda curavit in *Archives* III, II 614. usque codicibus quos numeravi 15^b et 19. his accedunt (10) *Proballomena rhythmica*, (11) epistula *Πόριον ὡς ἀληθὴς* quam habes apud Ruellium 612 redactam ex eisdem codicibus. cf. c. 26, 64. 190.

Ptol., Porph. in I et II. inscriptum est post indicem ipsa v. Bessarionis manu¹: *Βιβλίον ἄριστον καὶ δυσεύρετον, κτῆμα* (184) *Βησσαρίωνος καρδηνάλεως Νικαίας, ἐπισκόπου Σαβίνων.* qui vir egregius cum a. 1449 episcopus Sabinorum nominatus esset², postea autem Tusculanorum episcopus appellatus hoc potius munus etiam in librorum inscriptionibus profiteatur³, hoc ipso anno codicem perfectum esse suspiceris. post annum 1472 quo anno Bessario mortuus est codicem non esse conscriptum clare elucet. scripsit autem Joannes Rhosus presbyter Cretensis, qui plurimos libros et in Bessarionis et in Mediceorum usum dicitur transscripsisse.⁴

Et Aristidis primum diagramma (I 7, p. 15 M) U incipit ab α et cruce illa, quam multi alterius familiae omiserunt, et omisso B illo, quod aperit alteram partem in Ven. VI 10, ultimarum linearum ordines bene servavit. quartam quidem et septimam lineam (quae sunt numerorum) iusto longius extendit, ut a signis suis numeri separentur. designatam vides hanc formam e codice Guelfb. apud Bellermannum *Tonleitern* tab. 5. signum 5^b hi habent $\oslash$ (Ven. Π. Vat. $\bigcirc$), signum 6^b σ, 24^b $\times$ vel simile (Ven. λ), signa 30 sunt ε et ϵ^3 , ac si media hasta prolongatur, nunquam tamen fit ϵ^4 , post 34^a et ^b spatia non patent. de verbis diagrammati immixtis vide (11) Bonon. alterius autem diagrammatis vel harmoniarum (quas Ar. tradit in

1 Hoc manifestum fit, ubi comparavisti cod. Marc. 319 in quo inscripsit *κτῆμα ἐμοῦ Βησσαρίωνος ἐπισκόπου τῶν τούσκλων.* in Bessarionis libris hic 322 refertur apud Tomasium; Bibl. Venet. p. 47, plut. 28.

2 [Nicolaus V] illum Nonis Mart. 1449 primo Sabinensem ac mox duobus nondum exactis mensibus episcopum Tusculanorum creavit. Migne, *Patrologia Gr.* 161 p. XIX.

3 Rhosum a 1447—1497 codices transscripsisse vides apud Gardthansen, *gr. Paläographie* 326. etiam saec. XVI eum scripsisse falso existimabant Fabricius Bibl. Gr. V 788 et Morelli (Aldi Manuti scripta tria p. 52). v. Heiberg in *Philologo* 42, 436. Wachsmuth in *Museo Rhen.* 18, 135. 29, 319. specimen scripturae exstat apud Omont, *Facsimilés de msc grecs du XV et XVI siècle* (1887) tab. 30.

v. l 9 p. 22 M) ordo in U turbatus est. incipit quidem ita, (184) ut in prima linea legatur α λυδισί, β δωρισί et sequatur signorum 24 vel 27 series longissima, sicuti vides e cod. Escor. descriptum apud Bellermannum in tabula 5. sunt autem prima signa haec: ρ γ, curvatae dein sunt lineae in doria nota 7^a (C pro E), lyd. 7^b, dor. 5^b (C pro <), item phry. 5^b, in mixol. 1^b hi omnes habent formam minusculam ζ, omittunt mix. 2^b; quod autem celerrime invenitur, ioniorum ultimum signum hi produnt Ε (reliqui recte <). Bellermannum igitur p. 67 qui evolvit, multa invenit concinere in U Esc. Guelf. Lips. Vind., quae abhorrent a Neap. (et Ven. VI 10). scholium autem in mg. habet U p. 6 M (τέχνην αὐτὴν καλεῖ) idemque habent (44) Lips., (41) Hamb., (65 et 71) Monn., cum alii habeant in ipso contextu (38. 84. 92. 114). — Canonis sectionem Rhosus petivit e Marc. VI 3. hoc ut suspicaris e titulo Zosimi subscripto, ita vides e verborum¹ et diagrammatum formis. quod enim omnia diagrammata, et quae priore manu in verborum contextu erant inscripta, et quae ab altero librario in margine M picta sunt, collecta videmus et repetita in U, hanc iis intercedere necessitudinem facile concedes. habet autem U ad prot. 1 figuram illam signatam ηδβ (M²) et paulo post alteram quam vides in variis lectionibus 151, 1 (M¹); ad tertiam autem protasin demonstrandam U habet et diagramma ex M² in duas partes discriptum et vestigia illa figurae M¹ (152, 3. 7). — Nicomachum quoque Rhosus ex hoc fonte repetivit. consentiunt enim in titulo Πυθαγοριζοῦ, ἀρμονικῆς, ἐγγειογίδιον, in πλανήτας 236, 7, om. τὴν 31, habent παρὰ 237, 8, φορητόν 12, ἴστί μοι 16, συναφῆς 244, 14, ἐκβαλόν 246, 20, διαγωνίου (M¹) 22, διαιτῶσαν 260, 1 et — quod magnum videtur — uterque exhibet illum librum, quem II numerat Meibomius. in M quidem illud Νικομάχου . . . ἐγγειογίδιον subscriptum potius videtur iis quae antecedunt;

¹ Αἰγισθαί 149, 3, ἀμφόρυνες 18, 20, πολλαπλάσιον 150, 8, πολλαπλάσιος ἢ ἐπιπόριος 151, 1, τὸν ἡμισυ 155, 15.

quod cum Rhosus falso haberet pro titulo illius partis U. quae sequitur, hic puto auctor fuit erroris.¹ adde quod (184) 249, 11 M e correctura plures habet lectiones, U omnes coniungit.² Euclidis igitur et Nicomachi doctrinas exscriptas esse putabimus e Marc. VI 3, nec aliud statuendum videtur de Aristoxeni arte, quam cum Marciano manu 3 vel 4 emendato concinentem invenit Marquard p. XXV. iam ex eodem fonte manavisse fortasse putaveris isagogen illam, cuius dubius est auctor. at hoc in libello U et M longe inter se abhorrent, et sequitur U eam Vaticani 191 partem, quam signavi W. nam concinit τάξιν τῶν συγκεμένων ἔχον p. 179, concinit materiae dispositio et pluralis συστημάτων τόνων, 180, 19 τιθεῖται et quaecunque WL notavi, concinunt fere omnia quae notavi 181, et mirum illud καὶ αὐτῶν, concinunt quae notavi 183 et 185, 25, nec discrepant in quinta ista et sexta consonantia, quam in synemmeno systemate invenisse sibi videbatur stultus aliquis 194, 20. haec igitur Rhosum sumpsisse apparet e fonte quodam illi W propinquissimo. habueritne ipsum W sub oculis admodum dubito, nam sunt quae differant³; nec sufficiunt loci comparati, ut res certe diiudicetur. — Gaudenti quamquam omnes codices inter se sunt propinquissimi, propius tamen U accedit ad Vat. 192 quam ad Neapolitanum. diagrammata ab hoc absunt, et N cum habeat τὸ 328, 19, in VU invenis αὐ τὸ, 239, 8 hi habent στάσις, 12 ἔστιν, 330, 3 λέγοι, 11 π. συστημάτων, 342, 9 λείμμα N, λήμμα VU, 345, 4 VU αὐτοί, N οὗτοι, 351, 1 eandem habes compendii formam pro

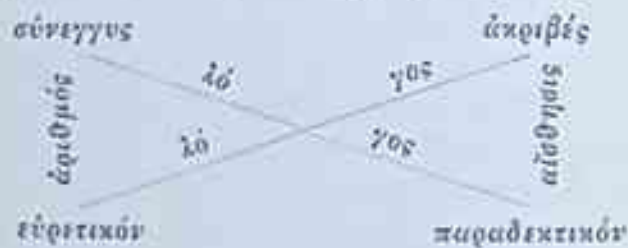
1 Bernensis quidem in eundem errorem incidit, cum titulo addit ἔγχειρίδιον. βιβλίον β. huius tamen archetypus ab initio vera tantum habuisse videtur τοῦ αὐτοῦ Νικομάχου.

2 Etiam alias Marciani veteris emendationes fere omnes U agnoscit, ut 237, 14. 244, 3 (non ita τὴν 236, 11).

3 Differunt ἑστίν 179, 6 (U εἰσίν), διαφέρει 181, 3 U vid. om., τόνων 195, 29 (U τόνια), et 196, 6 U habet δεύτερον δὲ πρὸ μίσον τὸν τόνον (corr. τῶν τόνων) τὸ ὀξύ, τρίτον οὐ πρῶτον ἐπὶ τὸ ἄξυ τῶν τόνων.

υ. βαρνιάτην in VU, 16 μεγάλον VU, τετάρτον N. etiam ac-
 (184) centus formae sunt eadem in V et U, nam in particula
 τέ tonum relinquunt 328, 21, transferunt in antecedens
 vocabulum 24, ὑπατῶν scribunt 332, 11, 336, 9 (hyp. et
 par.) 352, 8, ὑπάτων 332, 14. 15, 336, 9 (lich.) et saepe
 alias, cum N semper fere scribat perispomenon. mirum
 quidem est, quod signa musica V inde a 353, 10 non
 habet, U continet usque ad finem. Sed Bessario homo
 artis huius et doctrinae peritissimus facile signa quae
 deerant ex alio codice, etiam ex Alypi tabulis, supplere
 potuit. Gaudentium igitur ex V 192 illos transscripsisse,
 dein quae deesse videbantur ex alio libro attulisse exi-
 stimo. et p. 351, 10, ubi altera quaedam manus vocabu-
 lum ἔχει in V suppleverat, Rhodus id in textum recepit.

In Ptolemaei libris habet diagrammata diversa ab
 aliorum figuris. Ad caput 1 appingit haec:

ad caput 2 quattuor praeceptorum musicorum familias
 schemate quodam disponit, ad cap. 3 percussionum genera
 distinguit et cet. huius modi. addit etiam quae Nice-
 phorus supplevit ad lib. III. Porphyrium exhibet ad I et II.

Eius autem codicis, quem tanti aestimabat, alios etiam
 homines doctos participes esse Bessario voluit. hoc ut
 apparet e verbis in (65) Monacensi 104 inscriptis, ita
 elucet e lectionibus¹ codicum 7. 11. 14. 17. 20. 40.

¹ Est etiam ubi e litterarum forma hoc apparet, nam quod
ἐνίσταται in Nic. 249, e littera *τ* iusto maiore scriptum est, habent
ἐνίσταται vel similia Ambr., Mon., duo Lips. al. Facile etiam
 apographa Veneti agnoscuntur in Escl. 155, e, ubi Rhodus a βλ
 ad lin. 1 βλ transiit, et in Nic. 249, n, ubi hic U habet

41^a. 43. 44. 50. 51. 58. 59. 61. 65. 72. 80. 84—86. v.
92. 104. 114. 115. 170. 193. 199 (cf. 174. 198. 206) (184)
qui aut omnia sua aut partem ex U hauserunt, ut huius
lectio merito dicatur vulgata.¹ quo autem melius noscamus
filiorum illorum ordinem et aetatem, observandum est, quid
in U correctum sit. sunt autem minio emendata ad fidem
Vaticani W vel propinqui alicuius:

1. in Euclide p. 152, 8 η (in ηζ) deletum,
2. 152, 9 ad λοιπὸν μονάς supra γρ. καὶ ἐπει.
3. 152, 10 ε δη deletum η.
4. 152, 11 post δζ add. mg. γρ. καὶ ιδ,
ιζ,
ιθ.
5. 155, 16 post οἱ add. supra α.
6. 165, 19 μέσον corr. in μέσων.

harum correctionum cum Lips. noverit unam (5), Ber.
tres (2. 5. 6), Bon. quattuor (1. 3. 5. 6), Mon. (1—5),
et Par. 2456 (2—6) quinque, suspiceris illum antiquo,
hos recentiore tempore esse transcriptos. aliam autem rem
atramento in U correctam, quod solus Mon. novit (ut ex
δζ 152, 9 deleatur δ), hunc qui scriptus est a. 1552,
omnium dixeris novissimum. et Gaudenti locos emendatos
qui respexit, is Ambrosianum vetustiore esse dicit quam
Bononiensem. e scholio Aristidis p. 6, 12 M cum Caesare
Marburgensi concludes Lipsiensem Guelferbytano certe et
Oxoniensibus esse praeferendum (*Rhythmik* 38). omnibus
denique rebus consideratis (44) Lipsiensem putabimus
filiorum optimum et maximum², huic similes esse videntur

τὸ ἢ διὰ πέντε γίνεται σύστημα et additur mg. συμφωνία. et
251, 5 ὑπερέχεται, 252, 5 ἀποφαίροντο, 255, 14 γλῶσσι διαφθαλ-
γος. doctrinarum ordo idem est in 11. 20. 114. cf. 115.

¹ Ex uno fonte fluxisse Aristidem codicum 20. 40. 44. 201
vidit Bellermann *Tonleitern* p. 61. Lipsiensi autem (44) proxi-
mos esse 40. 65. 72. 84. 92, demonstrat Caesar *Grundzüge der*
Rhythmik 38.

² Etiam 164, 11 ubi ὁ ἀγα ὁ habebat olim U, hic Lips.
antiquam habet lectionem, reliqui locum invenerunt correctum,
vidit tamen correctu Lips. in 194, 18 γὰρ et 196, 5 τῶν τῶν.

- u. Ambr. (59) et Ber. (7), medium fere locum obtinet
 (184) Bonon. (11), natu minimi videntur Mon. (65) scriptus
 anno 1552 et Par. (114).
 (185) V. Marc. 332. ch. 4°. S. cc. XV. Barlaami logist. con-
 futatio trium capitum (15. 16. 17) e l. III harm. Ptol.
 Z. 152.
 (186) V. Marc. 333. ch. 8°. S. XV. Bessarionis epistulae. al.
 Pediasimus ἐπιστολαί (inc. φθόγγος μὲν ἔστι ut Vincent
 p. 290). Z. 152.
 (187) V. Marc. 512. ch. 8°. S. cc. XIII. Maximus soph. de
 insolubil. objection. al. Pselli animae generatio (Vinc. 316).
 Theonis expositio (pars, cf. Rice. 41) cum Pappi isagoga,
 si fidem habemus Vitellio in *Studi it.* II 498. Z. 275.
 (188) V. Marc. 516. ch. fol. min. S. cc. XII. Ptol. geogr.
 Heronis spiritalia. Z. 278.
 (189) V. Marc. 521. ch. 4°. S. cc. XIV. Plutarchus plac. phil.,
 al. (Gregori) compendia de arithm. mus. geom. astr. Z. 279.
 (190) V. M. 524. ch. 4°. S. XIV. Prodrōmī drama murium.
 alia in quibus multa Pselli. inest epistula πότερον ὥς
 ἀδλητής et insunt ea quae in annot. pag. LXXXII nume-
 ravi 2—4. 9. 10. de astronomia (ἔμοι μὲν ἀποπεφάνθω.)
 Z. 282.
 (191) V. Marc. 529. ch. 4°. S. cc. XIV. Pollux onom., al.,
 Josephus Rhacendyta de vita contemplativa (Ἐμοὶ δὲ ἅρα),
 versus iambici 140, quibus breviter indicatur, quid in se-
 quentibus artibus doceatur (ὁρῶν θεατὰ βίβλον ἠὲ τελίσ-
 μιν.) ed. Walz, Rhet. III 473. (exitus: εἰδὼς . . . ἔτι τε
 τὸν κτίσαντα ταῦτα δεσπότην. μέμνησο ὃ τὰν Ἰωσήφ
 Ῥακενδύτου, μετὰ πόνου πλείστον με συντεταχότος. sequun-
 tur compendia artis rhetoricae, logicae, physicae, excerpta
 ex Aristotelis de anima aliisque libris, dein compendia
 quattuor artium arithmeticae, musicae, geometriae, astro-
 nomiae (incipiunt μίλλοντί μοι περὶ τῶν τεσσάρων ut apud
 Xylandrum p. 1), de virtute, al. „non omnia praedicta
 opera praeferunt Rhacendytæ nomen, colligitur tamen ex
 iambis supra dictis ipsum auctorem esse“ Zan. 236. contra
 quem vide ad (106) Par. 2448. cf. 25°. 135. 192. 202.

V. Marc. 591. ch. 4°. S. cc. XV. Syntagma philos. (192)
ᾠδαι αἱ ἀναγιγνωσκόμεναι. compendia (Rhacendytæ) de
 arithm. mus. geom. astr. Z. 310.

V. Marc. 593. ch. 4°. S. cc. XVI. Porph. in Ptol. (193)
 I—II 7. cum tabula tonorum enarmonic. ut in U. Aly-
 pius. Z. 311.

V. Marc. 595. ch. 8°. S. cc. XIV. Jo. Pediasimus (194)
φθόγγοι μὲν ἔστι (Vinc. 289).

Appendicem e Zanetti catalogo transscripsit Villoison
 Anecd. Gr. II 247. ubi nominantur hi tres libri:

V. Marc. 639. ch. 4°. S. cc. XV. Pletho contra scho- (195)
 larium. Psellus, animæ gener.

642. ch. fol. S. cc. XVI. fol. 74. musicorum collectio. (196)

643. Euclides = VI 3. v. supra p. XVI. —

V. Marc. appendicis VI 2. ch. fol. S. XVI negligenter (197)
 scriptus. Pedias. (Vinc. 289, sed finitur *ἐν τῇ κατὰ
 μουσικῇν μιᾷ καταθέσθαι πραγματείᾳ*), Beh., Dion. (Bell.),
 AQ qui emanavit ex V, non ex Mon. 215. Ams.-Stud. 126.
 Jan Bacch. Arg. 1, 30.

V. Marc. VI 3 v. p. XVI.

V. Marc. VI 8, olim apud Nanos n. 268. ch. fol. (198)
 S. XVII. Arx., Nic. I et II, Aly.

V. Marc. VI 10 v. p. XI.

Vindobonæ exstant in bibl. imperiali:

Vi. 11. ch. fol. S. XV. (olim Erixi). AQ., Iambl. de (199)
 secta Pyth. IV.² ex lectionibus, quas affert Bell. Tonleitern
 p. 67 et 69, colligo propinquum esse cod U. Nessel, Cat.
 codd. (1690). IV (philos.) p. 8. Jahn AQ. LV.

Vi. 17. ch. fol. Proclus, animæ gener. (olim Sam- (200)
 buca). Ness. IV 15.

Vi. 64. ch. fol. antq. Aristot. phys. auscult. alia. Bry. (201)
 (tit. musica Ptolemæi.) (fuit olim Esuiae Hieromachi, dein
 Sambuci.) Ness. ib. 37.

Vi. 76. ch. fol. mediocriter antiquus (Faggar). Bry., (202)
 Porph. in I et II. Ns. 47.

Vi. 88. ch. fol. meder. antiq. Porph. Nessel IV 51. (203)

Vi. 174. ch. 4°. antq. (Porph. in organum Ar.) al. (204)